

Til lovforslag nr. L 78. Betænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 6. november 1981

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m. m.

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og stillet spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter, der har besvaret disse skriftligt.

Udvalget har tillige modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra følgende:

Brancheforeningen for danske Sukkervare-, Marcipan- og Chokoladefabrikker, Butikshandelens Fællesråd, Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark, Chokolade- og Sukkervarebranchens Fælles-Udvalg, CO - Centralorganisationen af lokale Handelsforeninger, Dansk Organisation af Detailhandelskæder, Grosserer-Societetet, Industrirådet, Metal - Lyngby, Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbundet og Sukkervare- og Chokoladearbejdernes Forbund.

Som bilag til betænkningen er optrykt henvendelsen fra Brancheforeningen for danske Sukkervare-, Marcipan- og Chokoladefabrikker.

Der er af ministeren for skatter og afgifter stillet nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet finder, at den »afgiftspakke«, hvori lovforslaget indgår, er udtryk for en forfejlet og opgivende økonomisk politik. Hensigten er angiveligt at styrke statsfinanserne med 1,4 mia kr. i 1982 og 2 mia kr. i de efterfølgende år - men som det klart er fremgået af udvalgsbehandlingen, vil afgifterne ikke få denne provenuvirkning. Der vil blive tale om et væsentlig lavere provenu, og dertil skal så medregnes de øgede udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse som følge af den stigning i ledigheden, der forårsages af afgiftsforhøjelserne.

Det er i den aktuelle økonomiske situation forkert at forhøje skatter og afgifter. Det kan kun forstærke de depressive tendenser i økonomien. I stedet bør der gennemføres offentlige besparelser, som kan give plads for strategiske skattelettelser samtidig med, at statsfinanserne styrkes.

En række af de foreslåede afgiftsforhøjelser vil herudover have specielt skadelige virkninger - eller vil være umulige at administrere - og tanken om at indeksregulere en række afgifter vil være inflationsfremmende og dermed direkte skadelig for bestræbelser på at forbedre den økonomiske balance. Samtidig betyder en sådan indeksregulering, at folketinget begrænser sin indflydelse på anvendelsen af de økonomisk-politiske instrumenter.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med de

af ministeren for skatte og afgifter stillede ændringsforslag.

Der er tale om et område, hvor der ikke er afgifter på den anden side af landegrænsen. 50 pct.s-forhøjelsen af afgiften vil derfor ramme dansk detailhandel i grænseområderne umådelig hårdt. Branchen og dens lønmodtagere har i de som bilag til betænkningen optrykte redegørelser af 15. september og 2. november 1981 overbevisende argumenteret for det fuldstændig uansvarlige i de foreslåede afgiftsforhøjelser.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet anser det for at være en fundamental misforståelse at gennemføre afgiftsforhøjelser på nuværende tidspunkt. Det kan kun bidrage til en forhøjelse af den rekordstore arbejdsløshed uden at hjælpe noget i øvrigt. Det, der er behov for, er det stik modsatte, nemlig en indsats til bekæmpelse af arbejdsløsheden. Dertil kommer, at fagbevægelsen med rette må anse afgiftsforhøjelserne for et løftebrud på baggrund af, at den viste store tilbageholdenhed under overenskomstforhandlingerne i foråret, netop for at undgå nye skatte- og afgiftsforhøjelser.

Et *fjerde mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) indstiller det foreliggende lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil i denne forbindelse gerne give udtryk for, at den foreliggende lovbuket og det foreliggende lovforslag ikke løser landets statsfinansielle problemer. Mindretallet vil videre gerne give udtryk for, at det ikke forekommer særlig hensigtsmæssigt i den foreliggende konjunktursituation at foretage nogen stramning af beskatningen, og vil endvidere pege på det ønskelige i, at der i stedet for burde gennemføres socialt ansvarlige besparelser. Videre vil mindretallet gerne pege på, at det i den nuværende situation er helt afgørende, at Danmark opnår en forbedring af sin konkurrencemæssige stilling over for udlandet, hvorfor Danmarks retsforbund må anbefale en ændring af regeringens valutapolitik derhen, at Danmark melder sig ud af EMSen og går over til en fri fastsættelse af kronens værdi over for fremmede valutaer.

Mindretallet finder det i øvrigt ikke særlig hensigtsmæssigt, at regeringen foreslår skatteforhøjelser, som skal træde i kraft samtidig med, at løfteparagraffen igen træder i kraft. Det vil efter Danmarks retsforbunds opfattelse betyde en yderligere tilskyndelse til et yderligere lønpres på et tidspunkt, hvor det just ikke forekommer netop at være det, som man har mest behov for.

Ændringsforslag

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *fleral* (Bakholt (S), Camre (S), Erenbjerg (S), Hans Hækkerup (S), Egon Jensen (S), Ståvad (S), Tastesen (S), Glistrup (FP), Ove Jensen (FP), Bernhard Baunsgaard (RV) og Bollmann (CD)):

Til § 2

1) Paragraffen affattes således:

»§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1982.

Stk. 2. Den forhøjede afgift finder anvendelse på afgiftspligtige varer, som efter lovens ikrafttræden udleveres fra virksomheder, der er registreret efter § 3, stk. 1, i lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m. m., færdigfremstilles eller anvendes i virksomheder, der er registreret efter § 3, stk. 2, i nævnte lov, tilgår eller udleveres fra virksomheder, der er registreret efter lovens § 4, eller angives til fortoldning.«

Til § 3

2) Paragraffen udgør.

Bemærkninger

Til nr. 1

Det foreslås, at lovens ikrafttrædelsesdato ændres til 1. januar 1982 og at forhøjelsen pr. 1. juli 1982, også får virkning fra denne dato. Den fremrykkede iværksættelse af afgiftsforhøjelsen pr. 1. juli 1982 medfører et merprovenu i 1982 på ca. 25 mill. kr.

Desuden er foretaget en redaktionel ændring i § 2, stk. 2.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 1.

Bakholt (S) Camre (S) Erenbjerg (S) Hans Hækkerup (S) Egon Jensen (S)

Stavad (S) Tastesen (S) fmd. Bernhard Baunsgaard (RV) Ellemann-Jensen (V)

Anders Poulsen (V) Hagen Hagensen (KF) nfmd. Gammelgaard (KF) Bollmann (CD)

Rahbæk Møller (SF) Flygaard (DR) Glistrup (FP) Ove Jensen (FP)

Partierne VS og KrF havde ikke medlemmer i udvalget.

Fra

»Chokolade- og Sukkevarebranchen«

Den 2. november 1981

Bilag

Til

Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg

Chokolade- og Sukkevareafgiften

Den 15. september 1981 tilskrev vi Skatte- og Afgiftsministeren og de 4 forligspartiets skatte- og afgiftspolitiske ordførere, som det fremgår af vedlagte kopi.

Bl. a. pressemeddelelser lader os forstå, at der uagtet vor henvendelse i morgen vil blive første-behandlet et lovforslag om forhøjelse af afgiften fra de nuværende kr. 6,00 pr. kg = kr. 7,32 incl. moms til kr. 9,00 stigende 1. juli 1982 til kr. 9,90 = kr. 10,98 incl. moms stigende til kr. 12,08 incl. moms.

I den anledning vil vi indtrængende knytte følgende til vor ovennævnte skrivelse af 15. september 1981:

NB

- 1) *Det er tvingende nødvendigt, at en afgiftsforhøjelse ikke træder i kraft før 1. januar 1982, da man ellers griber katastrofalt ind i branchens største sæson, julehandelen, hvor ordrerne forlængst er indgivet til levering på bestemte terminer og til prisliste-priser. Enhver prisændring i julesæsonen har altid været utænkelig.*
- 2) *Enhver årlig eller blot jævnlig afgiftsændring vil qva pris- og vægtmærkninger volde stor forvirring på markedet og medføre uhyggelige tab til destruering af emballager, respektive kæmpe omkostningsforøgelse ved hyppige leverancer af små oplag.*
- 3) *En pludselig afgiftsforhøjelse på 50 pct. stigende til 65 pct. vil være dræbende for branchen, som jo ikke er nogen »gift«-branche og som ikke er for givtig i forvejen. Bortset fra 2 virksomheder, der efter flere års stagnation havde en mindre fremgang i nettoindtjening i 1980, udviste regnskaberne for 1980 i forhold til 1979 for 6 andre store virksomheder en nedgang i indtjening på henholdsvis 22*

pct., 33 pct., 40 pct., 48 pct., 51 pct. og 68 pct., og 1 stor virksomhed gik i betalingsstandsning.

- 4) *Provenugevinsten for Staten bliver i bedste fald minimal:*

1980: afgiftsberigtiget 55.000 tons a kr. 6,00..	330 mill. kr.
Den foreslåede afgiftsforhøjelse må (jfr. erfaringerne fra Sverige) forventes at medføre en tons-nedgang på 20 pct. til 44.000 tons a kr. 9,00	396 mill. kr.

Provenugevinst	66 mill. kr.
----------------------	--------------

Herfra går (efter tommelfingerreglen 3.000 arbejdsløse pr. 1 mia kr. afgiftsforhøjelse) tab af arbejdspladser svarende til afgiftsforhøjelse kr. 3,00 pr. kg af dansk-producerede 35.600 tons afgiftspligtige varer (= 106,8 mill. kr.) = ca. 300 arbejdsløse = arbejdsløshedsunderstøttelse.....	25 mill. kr.
---	--------------

Provenugevinst herfter.....	41 mill. kr.
-----------------------------	--------------

hvorfra går en ikke beregnet nedgang i eksportindtægten, fordi lavere beskæftigelse giver lavere produktion, højere kostpriser pr. produceret enhed og dermed mindre konkurrencedygtige eksportpriser.

Det bør i øvrigt erindres, at branchen i de seneste år har kunnet opbygge et exportoverskud på ca. 100 mill.

kr.

Vi uddyber gerne denne dybt alvorlige sag ved et foretræde for Skatte- og Afgiftsudvalget.

Med venlig hilsen

Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbundet

ERIK TOXVÆRD NIELSEN

Formand

Sukkervare- og Chokoladearbejdernes Forbund

BENT JENSEN

Gruppeformand

Chokolade- og Sukkervarebranchens Fælles-
Udvalg

K. D. JAKOBSEN

Brancheforeningen for danske Sukkervare-,
Marcipan- og Chokoladefabriker

E. FRIIS-MIKKELSEN

Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbundet

Sukkervare- og Chokoladearbejdernes Forbund

Chokolade- og Sukkervarebranchens Fælles-Udvalg

Brancheforeningen for danske Sukkervare-, Marcipan- og Chokoladefabrikker

Skatte- og afgiftsminister
Mogens Lykketoft

Formanden for Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg
Bernhardt Tastesen

Folketingsmedlem
Bernhard Baunsgaard

Folketingsmedlem
Arne Bjerregaard

Folketingsmedlem
Niels Bollmann

Kopi til
Departementschef Paul Gersmann

Den 15. september 1981

Chokolade- og Sukkervareafgiften

Vi har i den seneste tid i medierne hørt omtalt, at der fra politisk hold skulle være tale om en såkaldt pristalsforhøjelse af punktafgifterne.

Selvom vi ikke har fantasi til at forestille os, at disse eventuelle planer også skulle omfatte chokolade- og sukkervareafgiften, vil vi for alle tilfælde skyld fremkomme med følgende betragtninger og oplysninger, som i givet fald bør være kendt på tinge.

Tagende i betragtning, at *momsen beregnes også af afgiften*, var denne sidste ved sin indførelse kr. 6,00 + 10 pct. moms = kr. 6,60 pr. kg. og i dag altså kr. 6,00 + 22 pct. moms = kr. 7,32 pr. kg.

En pristalsregulering fra de 6,60 kr. op til i dag, ville med den indbyggede *tilbagevirken-de kraft* resultere i en svimlende forhøjelse, og selvom man ville halvere en sådan forhøjelse, ville afgiften herefter blive på ca. 8,00 kr. pr. kg + 22 pct. = ca. kr. 10,00 pr. kg.

En sådan tanke er for os ganske enkelt utænkelig, hvilket vi vil underbygge med *følgende kendsgerninger*:

Danmark er det eneste land inden for de europæiske fællesskaber, som har punktafgift på chokolade- og sukkervarer, et i forvejen

som ofte påtalt ikke blot *antiharmoniserende men navnlig konkurrenceforvridende* handicap for den danske chokolade- og sukkervareindustri, som har bevirket, at den danske forbruger får mindre for pengene, og at de danske fabrikker derfor fremstiller relativt færre tons, hvorved især generalomkostningerne bliver relativt dyrere pr. varenhed i danske end i de konkurrerende udenlandske virksomheder. Det har til stadighed været en alvorlig hæmsko for de danske virksomheder i konkurrencen med de udenlandske både på *det danske*, men sandelig også på *de udenlandske markeder*.

Der gives desværre flere eksempler på, at det er gået mindre godt for branchens virksomheder de senere år, hvor *stagnation, tilbagegang og i flere tilfælde underskud og virksomhedslukning* har været de sørgelige erfaringer.

Også sporene fra vore nabolande taler i den senere tid deres tydelige advarende sprog.

I *England*, hvor branchens varer tværtimod at være belagt med punktafgift havde fødevareromslempe, resulterede forhøjelsen af denne i voldsomt dalende aktiviteter og masse-afskedigelser.

I Sverige, der ganske vist som ikke-EF-land ikke bør være noget efterfølgelseseksempel i Danmark, har en forhøjelse af punktafgiften haft knugende virkning på branchens kår, se venligst vedlagte kopi af skrivelse af 1. juni 1981 fra Svenska Chokolad-, Konfektyr- og Kexfabrikantforeningen til Budgetdepartementet.

Afgiften som sådan er, som man vil vide, et stadigt incitament til markedsføring af *konkurrerende artikler*, som bevidst holdes under afgiftskriteriegrænsen, som f. eks. forskellige former for kiks, bisquits og snackprodukter med islæt af i sig selv afgiftspligtige varer.

Da vore varer for en stor part købes pr. impuls er *runde priser* stadig en vigtig købsmotivering i vor branche. Dette er en rent forbrugerbestemt faktisk kendsgerning.

Derfor har branchen oftest muligt måttet ty til at kompensere afgifts- og momsforhøjelser med vægtnedsættelser, som *ikke tjener virksomhedernes økonomiske interesser*, og ej heller Statens, da de jo virker *provenu-nedsættende*.

Sammenholdt hermed vil det forstås, at sådanne, hovedsagelig af afgiften betingede danske vare-særstørrelser i vidt omfang kræver opretholdelse af *specielle styk-vægte og emballager til eksport, en meget fordyrende omstændighed* ved siden af for omtalte generalomkostnings-problemer.

En eventuel afgifts-forhøjelse vil ydermere på bekostning af de danske handelserhverv øge *grænsehandelen*, hvilket også bevirker *nedgang i Statens afgiftsprovenu*. Det vil her være bekendt, at navnlig konfekturedetailhandelen i Sønderjylland har haft meget trange kår i flere år.

Det bør også nævnes, at kakaodyrker-landene i flere år har anset den danske afgift på chokolade for at være en ikke-tarifær importbegrænsning og en Anti-Ulandshjælp.

Bekendt vil det være, at afgiften har været afgørende medvirkende til den stærkt negati-

ve udvikling i importen af bl. a. kakao-bønner siden 2. Verdenskrig.

Endelig synes den kvantitative udvikling i de senere år ikke at tale for, at en afgiftsforhøjelse skulle have nogen udsigt til at øge Statens provenu.

Fra 1976-1980, i 5 år, er den afgiftsberigtigede tonnage steget fra 50.400 tons til 54.869 tons eller med i alt knap 8,9 pct. eller gennemsnitlig knap 1,8 pct. pr. år. 1. kvartal af 1981 viser dertil en tilbagegang i forhold til 1980 på 5 pct.

En *dyrtidsregulering med en øjeblikkelig stor forhøjelse af afgiften* vil efter vor sikre overbevisning kun kunne resultere i, at vor branche kan komme til at dele den skæbne med flere andre, at *forbruget og virksomhedernes salg og indtjening falder både hjemme og på eksporten - at afgiftsprovenuet stagnerer eller går ned* - og at *beskæftigelsen derfor nødvendigvis går ned*.

Som man ved, har vi i årenes løb kæmpet for at få fjernet punktafgiften for at komme på lige konkurrencefod med vore konkurrenter i de øvrige EF-lande. Vort synspunkt i den henseende er uændret og usvækket. - Imidlertid har vi forståelse for, at landets øjeblikkelige økonomiske situation tilsiger en udskydelse af denne ligestilling.

Men en afgiftsforhøjelse i en hvilken som helst form vil være at spille hasard med de gode arbejdspladser, der endnu er tilbage i branchen.

At afgifts-rygterne allerede har vakt nervøsitet til skade for julesæsonen, som er i fuld gang fra midt i august og året ud, og at vi netop i år er ude for væsentlige stigninger i priserne på råvarer, hjælpestoffer og emballage, tilføjes kun for fuldstændighedens skyld.

Vi vil sætte pris på, hvis der mod forventning skulle være noget om medie-meddelelserne, at få lejlighed til at uddybe branchens situation mundtligt.

Med venlig hilsen

Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbundet

ERIK TOXVÆRD NIELSEN

Formand

Sukkervare- og Chokoladearbejdernes Forbund

BENT JENSEN
Gruppeformand

Chokolade- og Sukkervarebranchens Fælles-
Udvalg

K. D. JAKOBSEN

Brancheforeningen for danske Sukkervare-,
Marcipan- og Chokoladefabrikker

E. FRIIS-MIKKELSEN